
NOTITS

Til:	Udenrigspolitisk Nævn	J.nr.:	119.I.1.b.4
CC:		Bilag:	
Fra:	Udenrigsministeriet	Dato:	14. juni 2005
Emne:	Danmarks medlemskab af FN's Sikkerhedsråd: dansk formandskab i maj 2005		

1. Generelt

Danmark havde i maj formandskabet for Sikkerhedsrådet, der skifter hver måned mellem Sikkerhedsrådets medlemmer efter alfabetisk orden. Overordnet set forløb formandskabet yderst tilfredsstillende. Danmark formåede at sætte fokus på flere danske mærkesager og medvirkede til at skabe fremdrift i flere af de løbende sager, som optrådte på dagsordenen. Som led i formandskabet aflagde udenrigsministeren besøg i New York fra den 25. - 27. maj for bl.a. at lede to åbne møder i Sikkerhedsrådet om fredsopbygning og Kosovo. Desuden havde udenrigsministeren et møde med FNs vicegeneralsekretær Louise Frechette.

2. Udenrigsministerens besøg i New York

På mødet den 26. maj om fredsopbygning – en prioritet for det danske sikkerhedsrådsmedlemskab – afgav udover de 15 medlemmer af Sikkerhedsrådet også 23 andre medlemslande indlæg, herunder Norge og Island. Den store interesse for debatten og de mange konstruktive indlæg gav fornyet optimisme i indsatsen for at få oprettet en Fredsopbygningskommission i FN, hvilket er en dansk prioritet for reformdrøftelserne i FN. Formålet med Kommissionen er at samle de centrale aktører i et givent konfliktområde, herunder Verdensbanken samt donorer og relevante lande, for gennem en fælles langsigtet strategi at skabe holdbare løsninger, der udvikler landet og forhindrer fornyet uro.

For også at sætte fokus på behovet for bedre koordination mellem de involverede parter i post-konflikt situationer inden og uden for FN-systemet havde Danmark inviteret den afgående præsident for Verdensbanken, James Wolfensohn, til at deltage i debatten. Wolfensohn – der deltog via videolink fra Washington - delte medlemslandenes ønske om at styrke FN inden for fredsopbygning. I den sammenhæng udtrykte han støtte til forslaget om at etablere en Fredsopbygningskommission. Wolfensohns opbakning til Fredsopbygningskommissionen er væsentlig, da Verdensbanken råder over en meget betydelig del af de midler, der er nødvendige for at finansiere aktiviteterne til opbygning af fredelige forhold og sikring af stabil udvikling.

Debatten mandede ud i en formandsudtalelse, hvori Sikkerhedsrådets medlemmer udtrykte deres uforbeholdne støtte til arbejdet med at forny og forbedre FNs evne til at stå i spidsen for fredsopbygningsarbejdet. Det var første gang, at nødvendigheden af Sikkerhedsrådets koordination med FNs udviklingspolitiske grene blev fremhævet i en tekst fra Sikkerhedsrådet, hvilket gav den brede tilgang til fredsopbygning et markant løft.

Det offentlige møde om Kosovo den 27. maj blev skelsættende. Søren Jessen-Petersen, generalsekretærens Særlige Repræsentant i Kosovo og chef for UNMIK, gav indledningsvis en briefing om situationen i Kosovo. Alle 15 rådsmedlemmer samt 4 andre lande, herunder Serbien-Montenegro, og EU afgav indlæg. Under debatten var der generel opbakning til, at FNs generalsekretær udpeger en Særlig Udsending, der skal forestå den omfattende evaluering af standardimplementeringen, herunder af mindretallets vilkår. Formålet med evalueringen vil være at vurdere grundlaget for i efteråret at begynde en proces, der skal fastlægge Kosovos endelige status. Generalsekretæren udpegede umiddelbart efter debatten den nuværende norske NATO-ambassadør, Kai Eide, til at forestå standardimplementeringsevalueringen.

Søren Jessen-Petersen understregede, at den manglende afklaring vanskeliggør fremskridt på det økonomiske område, ligesom det hindrer Kosovos muligheder for at indgå i de nødvendige økonomiske sammenhænge i regionen. Udenrigsministeren fremhævede i sit indlæg, at udfaldet af evalueringen på ingen måde er givet på forhånd og pegede på behovet for en større indsats vedrørende tilbagevenden, dialog og decentralisering.

Udenrigsministerens møde med vicegeneralsekretær Louise Fréchette handlede især om FN-reformer, men også situationen i Sudan, Irak og Mellemøsten blev berørt. Det var vicegeneralsekretærens vurdering, at etableringen af en Fredsopbygningskommission ville blive en realitet. På menneskerettighedsområdet var der grund til forsigtig optimisme. Det kunne ikke udelukkes, at der på FN Topmødet til september ville blive truffet principbeslutning, men uden fastlæggelse af detaljerne, om at oprette et Menneskerettighedsråd til at afløse Menneskerettighedskommissionen. Vicegeneralsekretæren og udenrigsministeren var enige om, at reform af Sikkerhedsrådet var det vanskeligste punkt i reformforhandlingerne, og at det ikke måtte hindre fremgang på andre reformer.

3. Andre sager på Sikkerhedsrådets dagsorden

Under Danmarks formandskab i maj drøftede Sikkerhedsrådet også situationen i flere af de centrale konflikter på Sikkerhedsrådets dagsorden. Sudan blev drøftet for første gang siden vedtagelsen af de vigtige tre resolutioner i marts, og Sikkerhedsrådet tog bestik af situationen. Vedr. Irak var der enighed i Sikkerhedsrådet om at støtte fortsættelsen af den multinationale styrke (MNF) og arrangementerne vedrørende "the International Advisory and Monitoring Board/Development Fund for Irak (IAMB/DFI)". Forsat opbakning blev også givet til Den særlige Domstol for Sierra Leones' arbejde. Sikkerhedsrådet understregede vigtigheden i, at alle anklagede får deres sag prøvet ved Domstolen, og ingen skyldige går fri.

Derudover blev mandaterne for FNs missioner i Elfenbenskysten, Tadjikistan, Haiti og Burundi forlænget. Sikkerhedsrådet fik også en humanitær briefing om situationen i Afrika af FNs undergeneralsekretær for humanitære anliggender, Jan Egeland. Han orienterede om den aktuelle situation i de værst ramte områder, som var det Nordlige Uganda, Sudan, Chad, Togo, Afrikas Horn og det sydlige Afrika med særlig omtale af situationen i Zimbabwe.

Udenrigsministeriet